

Міністерці захисту довкілля та
природних ресурсів України
Гринчук С.В.
Маландія Данііла Михайловича
40031, м. Суми, вул. Горобінова, 15
malandy@ukr.net
0504094433

Пропозиції

**(Щодо необхідності посилення регулювання та контролю за біржовими торгами
деревиною).**

За дорученням колег по Громадській організації “Відкритий ліс” та від себе особисто звертаюсь до Вас з пропозицією та вимогою щодо невідкладного усунення суттєвої **регуляторної прогалини**, яка створює значні корупційні ризики та перешкоджає ефективному функціонуванню ринку деревини в Україні.

Як Вам відомо, Закон України «Про товарні біржі» (№ 1956-XII, чинний у редакції Закону № 738-IX від 19.06.2020) у статті 9, частині 2, передбачає, що правила товарної біржі можуть затверджуватися центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у відповідній сфері, **якщо така вимога встановлена їх нормативно-правовими актами**. Реєстрацію цих правил здійснює Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку (НКЦПФР).

Міндовкілля, відповідно до Положення про Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України, затвердженого Постановою КМУ № 614 від 25.06.2020, забезпечує формування та реалізацію державної політики у сфері лісового господарства. Біржова торгівля необробленою деревиною є **критично важливим елементом цієї політики**, оскільки вона безпосередньо впливає на прозорість обігу лісових ресурсів, формування ринкових цін, ефективність використання державного майна та протидію тіньовим схемам у лісовій галузі.

Однак, незважаючи на вказану бланкетну норму Закону та ключову роль Міндовкілля у формуванні лісової політики, **наразі відсутній конкретний нормативно-правовий акт Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України, який би прямо встановлював вимогу щодо затвердження або погодження ним правил біржової**

торгівлі деревиною, розроблених товарними біржами.

Ця регуляторна прогалина призводить до наступних негативних наслідків, які ми спостерігаємо на практиці, зокрема, на торгах необробленою деревиною, що проводяться ТОВ "Українська енергетична біржа" (УЕБ) та ТОВ "Українська універсальна біржа" (УУБ):

- **Проведення торгів для заздалегідь визначених покупців:** Ігнорування принципів рівного доступу та конкуренції, що суперечить статті 7, частині 2 Постанови НКЦПФР № 380, і створює умови для купівлі деревини "своїми" гравцями за заниженими цінами.
- **Застосування санкцій лише до покупців:** Це створює дисбаланс відповідальності та захищає недобросовісних продавців або учасників схем, що унеможливорює належний контроль за ринком.

Відсутність прямого важеля впливу з боку Міндовкілля на затвердження правил біржової торгівлі деревиною, попри надані Законом повноваження, може розцінюватися як **системна недосконалість регулювання**. Вона створює умови для **корупційних зловживань**, оскільки зменшує кількість "фільтрів" та контролюючих органів, які могли б запобігти та виявити подібні схеми.

З огляду на вищевикладене та з метою забезпечення прозорості, конкурентності та ефективності ринку деревини, а також мінімізації корупційних ризиків, **пропонуємо**:

Негайно розробити та затвердити нормативно-правовий акт Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України, який би чітко встановлював вимогу щодо обов'язкового погодження (або затвердження) Міністерством правил біржової торгівлі деревиною товарних бірж, що функціонують на організованих товарних ринках України.

1. При розробці такого акту врахувати необхідність **деталізації критеріїв оцінки лотів деревини, механізмів ціноутворення та жорстких вимог до моніторингу біржових торгів**, спрямованих на запобігання змовам та дискримінації учасників.
2. Ініціювати спільні з НКЦПФР **перевірки дотримання принципів рівного доступу та недискримінації** на торгах деревиною з боку товарних бірж, а також моніторинг застосування санкцій до всіх учасників торгів без винятку.
3. Передбачити **присутність співробітників Міндовкілля в якості членів біржового комітету** на тих товарних біржах, що займаються організацією торгів деревиною.

Переконаний, що усунення цієї регуляторної прогалини є критично важливим кроком для забезпечення національних інтересів у лісовій галузі та боротьби з корупцією.

Прошу розглянути звернення у найкоротші терміни та поінформувати про вжиті заходи у встановлений законодавством строк. Інформацію з цього питання та Ваші відповіді буде розміщена для інформування суспільства на сайті за посиланням:

<https://www.openforest.org.ua/>

З повагою,

Д.М.Маландій